

Errotik berritu

Euskal Herria komunitate beregaina eta independentea izan daiteke etorkizunean, eta horixe da bertan bizi garenoi komeni zaiguna. Jakin behar dugu, ordea, bideak zabaltzen. Kontu hau oso modu egokian ari da plazaratzen Eusko Ikaskuntza, bere Kongresu ibiltarian (Baionatik Oñatira, Gasteiz, Iruñea, Bilbo eta Donostia bidean eginda), eta hortik irakaspen bikainak lortuko direla uste dut.

Azkenaldian han eta hemen zabaltzen ari da kezka: ez ote den gero eta ahulagoa Euskal Herriaren izaera komunitarioa. Ez dagoela lurralde guztiak elkartzeko moduko sinbolo edota ikurrik; administrazio berezituaren egunerokotasunak urrundu egiten gaituela elkarrengandik, edota euskaldun izatearen kontzientzia bera lainotzen ari dela, batez ere belaunaldi berrietan.

Euskal Herria ez da
asmakizun akademiko edo
politikoa, errealitate errotua
da, eta erro horiek ondo
zehaztea komeni zaigu,
gerora proiektatzen dugun
komunitate beregainak
oinarri sendoak izan ditzan

Euskal Herria ez da asmakizun akademiko edo politikoa, errealitate errotua da, eta erro horiek ondo zehaztea komeni zaigu, gerora proiektatzen dugun komunitate independenteak oinarri sendoak izan ditzan. Kontua ez da orain daukagun puzzle soziologiko-linguistiko-administratibo honetako zatiak elkarren ondoan jarri eta horri konfederazio plurala deitzea. Zatiketa, za-

Karmelo Landa Mendibe

HISTORIALARIA
@karmelolanda

palkuntza, inposaketa edo ordezkatzeko behartua ezin direlako, besterik gabe, “aniztasun librearen agerpen” kontsideratu. Goazen, beraz, erroetara eta ikus dezagun benetan zergatik eta zertarako merezi duen Euskal Herria eraikitzea. Zeintzuk diren nazio eraikuntza horren helburu kolektiboak.

Etorkizuneko Euskal Herria ez da paper zuri baten gainean marraztu daitekeen zerbaite. Errealitate gordinen gainean ari gara lanean. Barne eta kanpo errealitate ezin gordinagoa, baina irakaspenez bete. Katalunia gundik hurbil dugu, zentzu guztietan. Prozesu katalanak ireki du une honetan Espainiako Estatu esklerotikoaren krisi sakona, eta hori bera guretzat ate irekia izan daiteke, Euskal Herria eraikitzeko estrategia partekatua adosteko gai bagara. Behar den denbora guztia emanda, baina helburuetan argia eta erabakietan ausarta eta koherentea.

Euskalduntasun berriaren baloreak ez dira esentzia abstraktuak, ez dira amets utopikoak. Balore zehatz eta sustraituak dira, euskaratik hasi eta gure kultura komunitarioak dituen ezaugarri positibo guztietatik jarraituz. Gure historiaren irakurketa positiboak gure esku jartzen duen oinordetza benetako altxorra da etorkizuneko euskaldunon komunitatea irudikatzeko orduan. Euskal Herriaren jakintza partekatu behar dugu eta nazio eraikuntzan proiektatu. Baina has gaitezen, orduan, horretarako tresnak eskuratzen: hezkuntza sistema independentea, komunikabide-sare beregaina, sistema politiko-administratibo beregainak. Has gaitezen gaurtik geure buruaren jabe izaten.

Errotik berritu, etxetik hasita. Ituna bertan, ezer baino lehen. Aski da alde bateko *L'ésprit republicain* eta besteko

Euskalduntasun berriaren
baloreak ez dira esentzia
abstraktuak. Balore zehatz
eta sustraituak dira,
euskaratik hasi eta gure
kultura komunitarioak
dituen ezaugarri positibo
guztietatik jarraituz

Pacto con la corona horietaz. Mila ipuin kontatu digute orain arte, gainean jarri dizkiguten bi sistema inposatzaile eta asimilatzaileak zuritzeko intentzioz, baina estatu horien krisia, itxikeria eta inboluzioa inoiz baino nabarmenagoak dira orain. Badugu zer irabazi euskaldunok Euskal Herria errepublika independente bezala antolatzen badugu. Eraikuntza langileak behar dira hemen. ■